

Ohppiide ja ovddasteddjiide

Áigi boahkuvvot difteriija, doangegeasáhaga, saidnangosahaga ja polio vuostá (DTP-IPV-boahku)

Našunála boahkuhanprográmmas fállujuvvojit oahppit 2. luohkás (7-8 jagi) oažžut ođasmahttindosa boahkus difteriija, doangegeasáhaga, saidnangosahaga ja polio vuostá. Boahkuhanprográmmas addojit golbma dosa dáinna boahkuhemiin vuosttaš golbma jagi máná eallimis. Bisuhan dihte buori suodjaleami fálo dál ođasmahttindosa. Ohppiide fállujuvo ođđa ođasmahttindosa daid seamma dávdmaid vuostá 10. luohkás.

Dávddaid birra

Difteriija lea fáhkka infekšuvdna bajit vuoiñnahagain mii lea bohtán difteriijabakteriijain. Bakteriijat ráhkadit mirkkoávdnasiid mat dagahit ahte šliiveassi čoddagis bohtana nu ahte šaddá lossat vuoignat. Mirkkoávdnasat sáhttet maid fallehit váibmo-, manimaš- ja nearvagođđosa. Dávddain sáhtta jápmit, ja dat gávdno muhttin osiin Eurohpás ja eará máilmmiosiin.

Doangegeasáhat (tetanus) bohtá bakteriijas mii sáhtta gávdnot eatnamis. Bakteriija ráhkada mirkkoávdnasiid mat fallehit nearvafierpmi ja dagahit dehkiid doangin ja geasáhagaid mat bávččagit. Sáhtta njoammuduvvot go bakteriija bohtá hávvái. Dávddas lea alla jámolašvuohta, muhto ii njoamo olbmos olmui. Doangegeasáhat lea hárvvit Dav-viriikkain go lieggasat guovlluin.

Saidnangosahat (Pertussis) lea vuoiñnahatvuolši mas dohppehaddá garrasit gosahakii mii bistá guhká (6–12 vahkku). Saidnangosahat sáhtta dagahit ahte njuoratmánáin ja smávvamánáin bisána vuoiñnanas, šaddá vuoiñnašvuolši mii dagaha vuoiñnašvigi, ja hárvanaš dilálašvuođain sáhtta maid jápmit. Dávda sáhtta dagahit guhkilmas givssiid stuorat mánáide ja rávisolbmuide. Lea hui njoammu dávda – lagabui 100 % buohccájedje dávddain ovdal boahkuhišgođiimet.

Poliomyelihtta lea virusdávda mii dábálaččat addá nuorvodávdamearkkaid, bákčasiid rupmašii dahje čoalavvigi. Dat sáhtta dagahit vuoiñnašvuolšši (encefalitt) ja sáhtta dagahit bistevaš lámisvuođa. Sáhtta jápmit. Norggas ii leat dál polio, muhto olbmot geat eai leat boahkuvvovon sáhttet njoammuduvvot mátkkiin ja nu sáhttet njoammudit earáid geat eai leat boahkuvvovon go bohtet ruoktut.

Boahkuheami birra

Boahkuheapmi mii geavahuvvo lea Tetravac. Go lea váttis fidnet Tetravac, de geavahuvvo Tetraxim mii lea justa seammalágan (seamma buvttadeaddji, seamma sisdoallu). Soapmásat vásihit ahte boahkobáiki ruvssoda, bávččaga ja bohtana. Muhttimat ožžot geahppa febera. Gávnnat eanet dieđuid Tetravac/Tetraxim sisdoalu ja vejolaš liigeváikkuhusaid birra Stáhta dálkkasdoaimmahaga neahttasiidduin www.legemiddelsok.no (Girjedárogillii).

Muitte addit dieđuid dearvvašvuođabuohccidivššarii

Muital jus mánás leat allergiijat dahje jus sus ovdal lea leamaš allergiijalaš reakšuvdna dálkasiidda dahje boahkuide. Atte maiddá dieđu jus máná lea boahkuvvovon doangegeasáhaga vuostá mañimuš jagi dahje oažžu allergiijadálkasa (hyposensibiliserema). Eanet dieđut leat gávdnamis neahttasiidduis: <https://www.fhi.no/om-bvp>